

Vergaderjaar 2020–2021

35 794

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (VI) voor het jaar 2021 (Tweede incidentele suppletoire begroting Regeling bedrijvenschade coronarellen)

Nr. 3

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 11 juni 2021

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 12 mei 2021 voorgelegd aan de Minister van Justitie en Veiligheid. Bij brief van 9 juni 2021 zijn ze door de Minister van Justitie en Veiligheid beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Van Meenen

De griffier van de commissie,
Brood

1

Waarom is er niet voor gekozen de schade van particulieren ook (gedeeltelijk) te vergoeden, zij zijn immers toch ook getroffen door de gevolgen van de corona-maatregelen?

Zoals ik heb aangegeven in mijn brief aan de Tweede Kamer van 9 februari 2021 inzake de Regeling bedrijvenschade coronarellen is gekozen voor een regeling voor specifiek ondernemers omdat deze dubbel getroffen zijn: ten eerste hebben zij als gevolg van de coronamaatregelen de deuren van hun onderneming moeten sluiten en ten tweede hebben zij daarbovenop schade aan hun onderneming moeten verduren als gevolg van de coronarellen. Daarbij geldt overigens dat deze ondernemers, net als particulieren, eerst een beroep moeten doen op hun verzekering. Waar zij de schade als gevolg van de rellen niet vergoed krijgen door hun verzekeraar acht ik een helpende hand van de overheid geboden. Die helpende hand heb ik met genoemde regeling uitgestoken.

2

Klopt het dat niet alle schade aan particulieren door de coronarellen wordt vergoed door de verzekeraars?

Het Verbond van Verzekeraars heeft mij bericht dat in zijn algemeenheid geldt dat de verzekerde schade ten gevolge van de rellen in principe is gedekt, maar dat dit per verzekerde en per verzekeraar kan verschillen. De verzekerde schade van particulieren wordt door verzekeraars vergoed. Dat zal meestal schade aan gebouwen en eigendommen zijn. Te denken valt aan glasschade en schade aan auto's/fietsen. Deze schade wordt meestal vergoed uit de woonhuis-verzekering, auto- of fietsverzekering. Voor auto's geldt dat er wel sprake moet zijn van een casco-dekking. Schade aan auto's die alleen WA verzekerd zijn, wordt niet vergoed. Fietsen zijn vaak ook niet verzekerd.

3

Kan (eventueel bij benadering) worden aangegeven hoeveel schade de coronarellen hebben veroorzaakt bij bedrijven, de overheid en particulieren en welk deel onder de regeling valt?

Het Verbond van Verzekeraars heeft mij bericht dat bij de avondklokrellen op meerdere plaatsen in het land voor circa 1 miljoen euro aan verzekerde schade is veroorzaakt. Dat schat het Verbond van Verzekeraars op basis van de tot dusverre ontvangen meldingen. Het Verbond baseert zijn schatting op de rapportages van zeventien aangesloten verzekeraars. De meeste schade betreft glasschade en schade aan de inventaris. Deze verzekerde schade valt niet onder de regeling. Wel onder de regeling valt de schade van:

1. ondernemers die verzekerd zijn, maar onvoldoende dekking hebben en daardoor niet het hele bedrag aan schade vergoed krijgen,
2. ondernemers die verzekerd zijn, maar eigen risico hebben op hun polis en
3. ondernemers die niet verzekerd zijn voor de opgelopen schade.

4

Klopt het dat de kosten van slachtofferzorg uiteindelijk zo volledig mogelijk verhaald zullen worden op de reischoppers zoals de Minister aangaf in het Kamerdebat van 27 januari 2021?

In het debat met Uw Kamer heb ik aangegeven dat ik het van belang vind dat de daders zoveel mogelijk de schade betalen die zij hebben aangericht. Daartoe staan verschillende routes open. De belangrijkste route daartoe is de voeging door het slachtoffer in het strafproces. Als de dader bekend is, kan het slachtoffer zich met zijn schade voegen in het strafproces als benadeelde partij. Als de rechter de schadevordering toewijst en de schadevergoedingsmaatregel oplegt, heeft dit als voordeel dat het Centraal Justitieel Incassobureau de schadevergoeding voor het slacht-

offer gaat innen bij de dader. Als vaststaat dat een dader schade heeft veroorzaakt, maar niet vast komt te staan voor welke specifieke schade de dader verantwoordelijk is, dan is het mogelijk om een dader te verplichten een geldbedrag te betalen aan het Schadefonds Geweldsmisdrijven of aan een instelling die zich ten doel stelt belangen van slachtoffers van strafbare feiten te behartigen. Het Openbaar Ministerie heeft mij laten weten dat ten behoeve van het schadeverhaal aan de parketten is meegegeven dat, waar schade vaststaat, maar niet kan worden toegeschreven aan een specifieke verdachte, bij de rechter gevorderd kan worden dat een verdachte wordt veroordeeld tot storting van een bedrag ten behoeve van het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Daarnaast staat aan verzekeraars vrij om via subrogatie in de rechten van het slachtoffer treden waarbij zij in een civiele procedure los van het strafproces de schade kunnen verhalen op de daders. Ten behoeve van dit proces kunnen verzekeraars daartoe gegevens van daders krijgen van het Openbaar Ministerie. Of die gegevens verstrekt worden wordt per zaak bekeken.

Tot slot is bij de vormgeving van de Regeling Bedrijvenschade ook opgenomen dat de ondernemers die via de RVO een beroep doen op deze regeling daarmee automatisch hun vordering op een (eventuele) dader overdragen aan de overheid. Na ommekomst van de looptijd van de regeling zal worden bekeken op welke wijze de vergoede schade aan een dader kan worden gekoppeld en vervolgens via een civiele procedure door de staat kan worden teruggevorderd.

5

Kunt u aangeven wat de som is van de opgelegde geldboetes ten behoeve van het vergoeden van de schade door de relschoppers?

Er zijn aan de daders van de rellen in genoemde periode bijzondere voorwaarden dan wel schadevergoedingsmaatregelen opgelegd.

Onderstaande cijfers geven de huidige stand van zaken weer, zoals die is gebleken na een uitvraag bij de verschillende betrokken ketenpartners ZM, OM en het CJIB.

Er zijn 29 vonnissen met een of meer schadevergoedingsmaatregelen bij het CJIB bekend. Hiermee is een totaalbedrag van ruim € 385.000 gemoeid. Hierbij geldt dat er nog zaken onderweg kunnen zijn van ZM/OM naar CJIB of dat er nog hoger beroep loopt waardoor zaken die wel al bekend zijn bij ZM nog niet zijn overgedragen aan het CJIB.

Er zijn zeven zaken bekend bij het CJIB waarbij een bijzondere voorwaarde is opgelegd tot storting van een bedrag in een fonds dat wordt opgericht ter vergoeding van schade. Het gaat hierbij om een totaalbedrag van € 2.450,00.

6

Dekt deze suppletoire begroting alle te vergoeden schade die, naast hetgeen vergoed wordt door verzekeraars, ontstaan is na de coronarellen? Geldt dat ook voor omwonenden van bedrijven?

Het RVO heeft mij bericht dat per 19 mei 15 aanvragen zijn ontvangen. Daarvan zijn 13 aanvragen in behandeling en 2 aanvragen afgewezen. Het totaal aangevraagde bedrag van deze 13 aanvragen bedraagt € 78.000. De regeling staat open tot 14 juni 17:00. Nu voor het uitkeren van de tegemoetkoming in de schade een bedrag van € 2.072.430 begroot is, kan geconstateerd worden dat het tot nu toe geclaimde bedrag daar ruim binnen valt. Ten aanzien van omwonenden geldt dat alleen ondernemers die fysieke schade aan bedrijfspand, inventaris en voorraad hebben geleden in aanmerking komen voor de tegemoetkoming in de schade.

7

Kunt u aangeven hoe de subrogatie, waarbij de overheid geld kan terugclaimen van de daders, vormgegeven wordt in dit proces? Kunt u aangeven wat de stand van zaken is?

Wanneer een ondernemer een beroep doet op de regeling, draagt hij daarmee automatisch zijn vordering van de schade op de dader(s) over aan de overheid. Dat betekent dat, wanneer op een later moment een dader in beeld komt én door de rechter wordt veroordeeld tot het betalen van schadevergoeding aan het slachtoffer, niet het slachtoffer maar de overheid deze schade via een civiele procedure kan terugvorderen bij de dader. Daarvoor is nodig dat de in de akte van cessie opgenomen gegevens, die de overheid van het RVO ontvangt, kunnen worden gekoppeld aan gegevens van het Openbaar Ministerie over de dader en de schadevergoeding die hij van de rechter moet betalen. Na ommekomst van de aktes van cessie (na het sluiten van de regeling op 14 juni 2021) die op voornoemde wijze worden verkregen zal in overleg met betrokken partners worden bekeken hoe het proces van subrogatie in de praktijk vorm kan krijgen.

8

Kunt u aangeven of het in de plaats treden van daders als het gaat om het vergoeden van schade geen precedent schept en een verkeerd signaal afgeeft aan daders, namelijk dat schade nooit volledig op hen verhaald zal worden?

Zoals ik heb aangegeven in het antwoord op vraag 1 heb ik met de regeling een helpende hand uit willen steken naar de getroffen ondernemers. Ik heb in mijn brief van 9 februari 2021 ook aangegeven dat ik deze stap zet vanwege de buitengewone omstandigheden waarin ondernemers zich als gevolg van de corona-maatregelen bevinden. Er is daarbij overigens ook geen sprake van het in de plaats treden van daders: in elk geval waarin een dader gekoppeld kan worden aan door hem/haar veroorzaakte schade zal deze schade via de geschetste wegen zoveel mogelijk bij deze dader in rekening worden gebracht.

9

Kunt u nader specificeren welke schade gedekt wordt met deze suppletoire begroting nu blijkt dat verzekeraars deze zaken niet vergoeden ondanks dat het Verbond van Verzekeraars heeft aangegeven de schade als gevolg van deze rellen te beschouwen als klein molest hetgeen veelal gedekt wordt, in tegenstelling tot groot molest?

Het Verbond van Verzekeraars heeft mij bericht dat verzekeraars de schade vergoeden die gedekt is onder de afgesloten polis. Er was in deze sprake van klein molest zodat er geen sprake was van de algehele uitsluiting op de polis. Als een slachtoffer geen verzekering heeft afgesloten of er geen dekking is op de afgesloten polis, vergoedt de verzekeraar deze schade dan ook niet. De getroffen ondernemers kunnen voor deze schade een beroep doen op de regeling die wordt gefinancierd vanuit deze suppletoire begroting, volgens de daarvoor geldende voorwaarden. Ondernemers moeten zich wel eerst met hun schade melden bij hun verzekeraar. Als er vervolgens nog schade resteert die niet op andere wijze wordt vergoed, kan een beroep worden gedaan op de regeling. Voor de schade die wordt gedekt met deze suppletoire begroting verwijs ik naar het antwoord op vraag 4.

10

Welk deel van het begrote schadefonds voor ondernemers is daadwerkelijk al uitgekeerd aan ondernemers?

Er is nog geen schade uitgekeerd omdat de aanvragen nog in behandeling zijn.

11

Zijn er ondernemers die aanspraak maken op de financiële middelen uit het schadefonds die nog wachten op uitkering van deze middelen? Zo ja, wat veroorzaakt de vertraging?

Alle aanvragen zijn nog in behandeling. De beslistermijn van de aanvragen is 8 weken, deze termijn is nog niet verstreken. Alle gevraagde stukken moeten bij de aanvraag zitten en dat is nog niet het geval. Aanvragers worden nu in de gelegenheid gesteld om de aangeleverde gegevens of ontbrekende gegevens aan te vullen. Daarna vindt controle plaats of voldaan is aan de voorwaarden van de regeling en kan een besluit worden genomen. Na definitief besluit vindt binnen enkele dagen de betaling plaats.

12

Waarom lukt het niet om de schade van de coronarellen te verhalen op de daders?

Zie het antwoord op vraag 5.

13

Zijn er al eerste signalen/gevallen waarin schade is verhaald op daders?

Zie het antwoord op vraag 5.

14

Op hoeveel daders die schade hebben aangericht aan winkels of bedrijfspanden, goederen, voorraden en/of de inventaris van ondernemers is schade verhaald? Om welk bedrag gaat het in totaal?

Zie het antwoord op vraag 5.

15

Is (eventueel) op daders verhaalde schade verwerkt in het voorliggende voorstel? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

Nee, dat is niet gedaan. Reden daarvoor is dat op dit moment onvoldoende inzichtelijk is in hoeveel gevallen de op grond van de Regeling uitgekeerde schade op de daders verhaald kan worden, en welk bedrag daarmee gemoeid gaat.

16

Tegen hoeveel plunderslaars of vanden lopen nog zaken die kunnen gaan leiden tot het verhalen van schade?

Er lopen op dit moment nog 122 zaken die kunnen gaan leiden tot verhalen van schade.